

О. В. Малишко,
кандидат економічних наук,
Л. С. Царевич,
магістр,
м. Донецьк

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Постановка проблеми. Безперервна конкурентна боротьба між економічними суб'єктами різних рівнів з роками стає все сильнішою. Здійснюючи інноваційну діяльність, підприємства-учасники національного ринку конкурують одне з одним і в певному розумінні самі з собою. У процесі розвитку міжнародної торгівлі до конкурентної боротьби на ринках більшості країн світу приєдналися фірми-експортери. Підприємства розвинутих держав і тих, що розвиваються, шукаючи нові ринки збуту, намагаються запропонувати товари й послуги, що будуть здатні якомога повніше задовольнити потреби споживачів.

Ця здатність закладена в поняття конкурентоспроможності, яке в сучасному контексті стає все актуальнішим. Підприємства, які є конкурентоспроможними на зарубіжних ринках, — це, безумовно, один з найважливіших елементів, що забезпечують економічний добробут будь-якої країни. Тому, усвідомлюючи цю істину, уряди держав цілеспрямовано діють в напрямку забезпечення таких умов, які б дозволили національним виробникам успішно конкурувати з іноземними. Так, державне регулювання, спрямоване на підвищення конкурентоспроможності місцевих фірм, має сьогодні систематичний, стратегічний характер у багатьох країнах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняттям конкуренції, конкурентних переваг, конкурентоспроможності присвятили свої роботи зарубіжні економісти П. Хайне [1], А. Курно [2], Е. Чемберлін [3]. Особливе значення мають видатні роботи американського вченого М. Портера, який присвятив пильному вивченню цих питань декілька десятиліть [4; 5; 6]. Серед українських економістів проблемами конкурентоспроможності зацікавлені Л.Л. Антонюк [7], С.Ю. Хамініч [8], І.С. Піддубний [9], Т.І. Гончарук [10], А.І. Пляскіна [11], С.І. Савчук [12] та ін. Поширеними темами для дослідження є конкурентоспроможність підприємства і шляхи її підвищення з урахуванням специфіки галузі; національна конкурентоспроможність і механізми підвищення конкурентоспроможності економіки України.

Останні роки в публікаціях стала дуже помітною тема державної стратегії з формування конкурентоспроможної економіки на всіх її рівнях, співробітництва бізнесу з державою в питаннях її забезпечення [8; 13;

14]. Державне регулювання намагається охопити рівні окремих товарів, підприємств, а також вищі рівні — галузевий і загальнонаціональний. Але в цьому процесі спостерігаються такі очевидні труднощі, як брак взаємоузгодженості та комплексності на тлі обмеженості фінансових та кадрових ресурсів. Тому й постає окреме завдання — розробити методику визначення пріоритетних галузей на основі теорії конкурентоспроможності, яку можна було б використати при формуванні стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності економіки України.

Мета статті — формулювання теоретичних засад розробки конкурентної стратегії національної економіки на існуючому теоретичному базисі.

Виклад основного матеріалу. Теорія конкурентоспроможності не так давно оформилася в самостійну галузь наукового знання. Її категоріальний апарат перебуває на стадії розвитку, адже її ключові поняття — конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентні переваги — мають цілий ряд визначень, демонструючи різноманітність можливих підходів до цієї проблеми. Не є виключенням і національна конкурентоспроможність.

Найфундаментальніше поняття національної конкурентоспроможності розкривається М. Портером. Праці Портера мають практичну спрямованість: вони орієнтовані на їхнє застосування менеджерами, представниками урядів в управлінській діяльності. М. Портер стверджує: «Єдина розумна концепція конкурентоспроможності на національному рівні — це продуктивність» [12, с. 168].

Існуючі дефініції поняття національної конкурентоспроможності висвітлюють різні методологічні підходи до національної конкурентоспроможності. Наприклад, автори Світового щорічника конкурентоспроможності (World Competitiveness Yearbook) пропонують таке визначення [12, с. 170]: «Конкурентоспроможність націй виявляється в тому, що нації створюють і підтримують середовище, що забезпечує конкурентоспроможність їхніх підприємств». Таке визначення безпосередньо розкриває підхід, що використовується авторами для складання Щорічника. Рада США з конкурентоспроможної політики (US Competitiveness Policy Council) визначає конкурентоспроможність національної еконо-

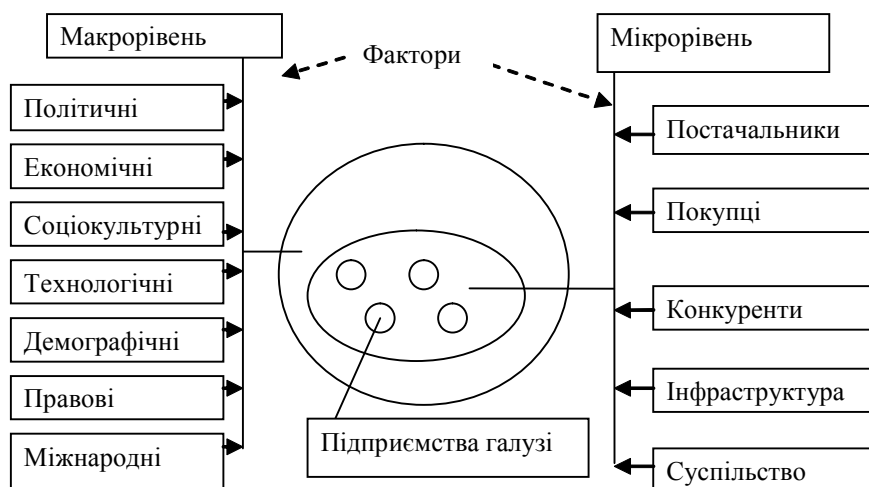

Рис. 1. Фактори зовнішнього середовища галузі

міки як «здатність виробляти товари та послуги, які задовольняють вимогам міжнародних ринків, при забезпеченні зростаючого і стійкого рівня життя своїх громадян на довгостроковій основі» [12, с. 177]. У цій дефініції містяться всі необхідні акценти, які можна сумувати: 1) відкритість країни для міжнародної конкуренції; 2) досягнення головної мети функціонування економічної системи, яка полягає в досягненні високого й постійно зростаючого рівня життя для своїх громадян (вимога, сформульована М. Портером); 3) урахування довгострокової перспективи.

Деякі економісти вважають таке визначення недостатньо точним, бо бачать у ньому деяке дублювання: перша умова є необхідною, але недостатньою для виконання другої, вона є інструментом для реалізації головної мети функціонування національної економіки, яка міститься в другій умові [12, с. 177].

Для усунення цього дискусійного моменту ми можемо скоригувати визначення, синтезувавши його таким чином: національна конкурентоспроможність — це здатність національної економіки, функціонуючої в умовах відкритості для міжнародної конкуренції, забезпечувати стійкий і зростаючий рівень життя своїх громадян на довгостроковій основі. У подальшому ми користуватимемося саме цим визначенням.

М. Портер заклав багаторівневе розуміння поняття конкурентоспроможності [15, с. 3]. Суб'єкт кожного нового рівня є конкурентоспроможним, якщо він містить сукупність конкурентоспроможних суб'єктів попереднього рівня. Проте кожен такий суб'єкт не дорівнює сумі включених до нього суб'єктів і містить додаткові елементи, притаманні саме йому.

Згідно з цим підходом, ми розглядатимемо національну економіку як цілісну систему, що включає ряд галузей і низку «системних ознак»: інфраструктуру, інституційне середовище тощо. Таким чином,

для того, щоб підвищити міжнародну конкурентоспроможність національної економіки, необхідно побудувати вдалу галузеву стратегію й покращити стан «системних» елементів.

Для побудови галузевої стратегії необхідно оцінити поточний стан і потенціал галузей національної економіки. Для цього існують різноманітні методики: узгодження економічних інтересів, усунення дисбалансів в економіці (або метод вирівнювання технологічних виробничих циклів), експертні оцінки, маркетингові дослідження вимог регіону [16] та ін.

У своїх роботах М. Портер пропонує модель дворівневого зовнішнього середовища галузі, яке складається з низки груп факторів (рис. 1). Ми пропонуємо методику оцінки конкурентоспроможності галузі, яка ґрунтується на цьому теоретичному базисі.

Запропонована методика передбачає квантифікацію вищезазначених груп факторів. Беручи до уваги, що визначення національної конкурентоспроможності передбачає врахування довгострокової перспективи, міжнародної конкуренції та інтересів громадян, доцільним є використання факторів обох рівнів, тобто мікрорівня й макрорівня галузі (табл. 1 та 2).

Літерні позначення у табл. 1 і 2:

N — кількість країн-лідерів на світовому ринку у певній галузі, що береться для розрахунку порівнюваного значення критерію;

M — кількість галузей економіки України, що беруть участь в аналізі;

K — кількість років, за які розраховується середнє значення;

L — кількість підприємств, для яких розраховується середня ціна.

До факторів мікрорівня М. Портер також включає фактори інфраструктури: транспорт, зв'язок, інформаційні комунікації тощо. Хоча вони впливають на стан і конку-

Таблиця 1

Кількісні показники для аналізу факторів мікрорівня зовнішнього середовища галузі

Фактори мікрорівня	Кількісні показники	Спосіб розрахунку
1. Сировинний: - наявність сировини й вільний доступ до неї; - розташування джерел сировини відносно підприємств галузі; - ціна сировини; - якість сировини.	1.1. Частка витрат на доставку сировини в собівартості одиниці продукції. 1.2. Індекс ціни сировини відносно N країн-лідерів. 1.3. Якість сировини. 1.4. Характер ділових відносин з постачальниками сировини.	1.1. Витрати на доставку сировини / Собівартість одиниці продукції. 1.2. Середня ціна для N країн – лідерів експорту / Ціна для українських виробників. 1.3. Опитування, у балах від 1 до M. 1.4. Опитування, у балах від 1 до M.
2. Первинні споживачі: - вільний доступ до іноземних покупців; - розташування ринків збуту відносно підприємств галузі; - платоспроможність покупців.	2.1. Частка простроченої дебіторської заборгованості. 2.2. Віддача на витрати на збут.	2.1. 1 - Прострочена дебіторська заборгованість / Сума дебіторської заборгованості. 2.2. Чистий прибуток / Витрати на збут.
3. Конкуренція всередині галузі: - цінова конкуренція; - нецінова конкуренція.	3.1. Індекс цінової конкуренції всередині галузі. 3.2. Нецінова конкуренція всередині галузі.	3.1. Середня ціна L національних виробників – цінових лідерів / Середня ціна в галузі. 3.2. Опитування, у балах від 1 до M.

рентоспроможність галузі, їх доцільно виключити з розрахунку синтетичного показника, тому що для всіх окремих показників галузей вони мають однакові значення. Дві останні групи факторів макrorівня не містяться у [15], проте додавання їх до розрахунку є доцільним через визначення конкурентоспроможності національної економіки, яке включає аспекти довгострокової перспективи й підвищення добробуту населення.

Враховуючи показники, в аналізі мають бути використані:

— статистичні дані, що характеризують економіку України (Статистичний щорічник України, сайт Державного комітету статистики України, регіональні та галузеві статистичні джерела);

— статистичні дані, що характеризують світові ринки й показники економіки країн-лідерів експорту;

— результати опитувань економічних суб'єктів України.

Усі кількісні показники характеризуються безвимиірними величинами для того, щоб ліквідувати розвіжність одиниць виміру. Для цього використовуються індекси, частки й бальна оцінка. Для того ж, щоб перевести бали опитувань у величини, подібні до часток і індексів, пропонується коефіцієнт для перерахування (для M балів):

$$Q = \frac{1}{1 + 2 + \dots + M}, \quad (1)$$

де Q — значення коефіцієнта перерахування,

M — кількість галузей економіки, що беруть

участь у дослідженні (і відповідно максимальний можливий бал в опитуванні).

Бал, отриманий кожною галуззю в опитуванні, помножується на значення коефіцієнта перерахування. Кількісна оцінка конкурентоспроможності галузі проводиться шляхом обчислення синтетичного показника.

1 етап. Розрахунок синтетичних показників за групами факторів:

$$I = \sum_{i=1}^q x_i w_i, \quad (2)$$

де I — синтетичний показник групи факторів;

x_i — значення i-го показника;

w_i — вага i-го показника;

q — кількість показників у групі факторів.

2 етап. Розрахунок синтетичного показника конкурентоспроможності галузі. Виконується таким же чином, як розрахунок на першому етапі.

Після обчислення проводиться ранжування галузей за значенням синтетичного показника, від більшого до меншого.

Пропонована нами методика має такі переваги:

1. Узгодженість з положеннями теорії міжнародної конкурентоспроможності.

2. Урахування трьох компонентів визначення національної конкурентоспроможності: вплив міжнародної конкуренції, урахування середньо- і довгострокової перспективи й інтересів громадян.

3. Кількісна оцінка. Результатом застосування є конкретні числові значення.

Таблиця 2

Кількісні показники для аналізу факторів макrorівня зовнішнього середовища галузі (нумерація продовжується)

Фактори макrorівня	Кількісні показники	Спосіб розрахунку
4. Політичні: - державне кредитування, - пільгове оподаткування, - державні субсидії, - нефінансова підтримка.	4.1. Частка державних кредитів, використаних підприємствами галузі на інвестиційну діяльність. 4.2. Частка в пільговому оподаткуванні. 4.3. Частка в загальній сумі державних субсидій. 4.4. Рівень надання державної нефінансової підтримки. 4.5. Рівень надання підтримки місцевою владою.	4.1. Сума державних кредитів на інвестиційну галузь для підприємств галузі / Сума державних кредитів на інвестиційну діяльність. 4.2. Сума річних пільг для підприємств галузі / Сума річних пільг. 4.3. Сума субсидій галузі / Загальна сума субсидій. 4.4. Опитування, у балах від 1 до М. 4.5. Опитування, у балах від 1 до М.
5. Галузеве законодавство: - відповідність інтересам галузі, - узгодженість з міжнародними нормами.	5.1. Відповідність галузевого законодавства інтересам галузі. 5.2. Узгодженість галузевого законодавства з міжнародними нормами.	5.1. Опитування, у балах від 1 до М. 5.2. Опитування, у балах від 1 до М.
6. Економічні: - продуктивність праці, - рівень оплати праці, - рівень безробіття, - рентабельність виробництва, - обсяги валової виручки, - обсяги валового прибутку, - обсяги виробництва, - знос основних фондів.	6.1. Нормований показник продуктивності праці. 6.2. Рівень оплати праці. 6.3. Рентабельність виробництва. 6.4. Частка виручки галузі у ВВП. 6.5. Знос основних фондів.	6.1. Продуктивність праці у галузі / Середня продуктивність праці по Україні. 6.2. Середньорічна номінальна заробітна плата у галузі / Середня заробітна праця по Україні. 6.3. Чистий прибуток галузі / Середньорічна вартість основних фондів і оборотних активів галузі. 6.4. Валова виручка галузі / ВВП. 6.5. 1 – Знос / Середньорічна вартість основних фондів галузі.
6. Економічні (продовження)	6.6. Частка в річній сумі інвестицій. 6.7. Рентабельність інвестицій.	6.6. Сума інвестицій у галузь / Сума інвестицій в економіку України. 6.7. Чистий прибуток галузі / Інвестиції в галузь.
7. Технологічні: - використання новітніх технологій, - відповідність кваліфікації працівників технологіям, - вартість технологій і їхня віддача на вкладені гроші.	7.1. Частка в річних витратах на наукові й науково-технологічні роботи. 7.2. Частка працівників галузі, що підвищили рівень кваліфікації протягом року. 7.3. Віддача на вкладення у технології.	7.1. Витрати на наукові й науково-технологічні роботи в галузі / Сума витрат на наукові й науково-технологічні роботи. 7.2. Кількість працівників галузі, що підвищили рівень кваліфікації протягом року / Кількість працівників галузі. 7.3. Чистий прибуток галузі / Сума вкладень у технології галузі.
8. Соціально-демографічні: - наявність трудових ресурсів для підприємств галузі, - рівень освіти і професійної кваліфікації трудових ресурсів, - наявність кваліфікованих спеціалістів, - відтік кваліфікованих фахівців за кордон, - кількість зайнятих у галузі, - соціальна відповідальність.	8.1. Індекс задоволеності потреб підприємств галузі в робітниках. 8.2. Індекс відтоку робітників галузі за кордон. 8.3. Частка робітників галузі у загальній кількості зайнятого населення. 8.4. Частка робітників галузі з вищою освітою.	8.1. Кількість робітників галузі / Кількість безробітних спеціалістів галузі необхідної кваліфікації. 8.2. 1 – Річний відтік робітників галузі / Кількість зайнятих у галузі. 8.3. Кількість робітників галузі / Кількість зайнятого населення України. 8.4. Кількість робітників галузі з вищою освітою / Кількість зайнятих у галузі.
9. Міжнародні: - складність виходу підприємств галузі на зовнішній ринок, - протекціонізм, - міжнародні інвестиції.	9.1. Міцність негарифних методів регулювання в країнах – основних споживачах. 9.2. Частка імпортного мита країн – основних споживачів у ціні продукції. 9.3. Частка в іноземних інвестиціях в економіку України.	9.1. Опитування, у балах від 1 до М. 9.2. 1 – Імпортне мито на продукцію / Світова ціна продукції. 9.3. Іноземні інвестиції в галузь / Іноземні інвестиції в економіку України.
10. Екологічні фактори: - обсяги шкідливих відходів виробництва, - забруднення підприємствами атмосфери, - обсяги коштів на екологічну модернізацію підприємств.	10.1. Частка в річних викидах в атмосферу. 10.2. Частка в скиді забруднюючих речовин у води й підземні горизонти. 10.3. Частка в розміщенні шкідливих відходів виробництва в навколишньому середовищі. 10.4. Частка у витратах на екологічну модернізацію підприємств.	10.1. 1 – Річні викиди в атмосферу підприємствами галузі / Річні викиди в атмосферу підприємствами України. 10.2. 1 – Річний скид забруднюючих речовин у води й підземні горизонти підприємствами галузі / Річний скид забруднюючих речовин у води і підземні горизонти підприємствами України. 10.3. 1 – Річне розміщення шкідливих відходів виробництва підприємствами галузі / Річне розміщення шкідливих відходів підприємствами України. 10.4. Річні витрати на екологічну модернізацію підприємств галузі / Річні витрати на екологічну модернізацію підприємств України.
11. Перспектива ринку	11.1. Середнє зростання обсягу світового ринку за останні К років. 11.2. Індекс цінового лідерства. 11.3. Індекс певної вартості.	11.1. Сума індексів зростання обсягу продажу за останні К років / К. 11.2. Середня ціна продукції N країн-лідерів експорту / Середня світова ціна. 11.3. Середня світова додана вартість на одиницю продукції / Середня світова ціна одиниці продукції.

**Відповідність показників пропонованої методики оцінки конкурентоспроможності галузей
елементам теорії М. Портера**

Перевага	Відповідні показники методики оцінки конкурентоспроможності галузі
1. Підсилення прямих зв'язків «покупець-постачальник»	1.4. Характер ділових відносин з постачальниками сировини.
2. Зниження собівартості одиниці продукції за рахунок спільної діяльності, ефекту масштабу	1.1. Частка витрат на доставку сировини в собівартості одиниці продукції. 1.2. Індекс ціни сировини відносно N країн-лідерів. 2.2. Рентабельність витрат на збут.
3. Підвищення частки доданої вартості за рахунок вдалого географічного розміщення компаній	1.1. Частка витрат на доставку сировини в собівартості одиниці продукції. 2.2. Рентабельність витрат на збут.
4. Посилення міжфірмових потоків ідей та інформації	Непрямий вплив на показники
5. Активізація взаємодії підприємств і наукових установ, освітніх закладів	7.1. Частка в річних витратах на наукові й науково-технологічні роботи. 7.2. Частка працівників галузі, що підвищили рівень кваліфікації протягом року. 7.3. Віддача на вкладення в технології.
6. Сприяння зниженню безробіття в галузі	8.1. Індекс задоволення потреб підприємств галузі в робітниках. 8.3. Частка робітників галузі в загальній кількості зайнятого населення.
7. Підвищення освітнього рівня й кваліфікації працівників галузі	7.2. Частка працівників галузі, що підвищили рівень кваліфікації протягом року. 8.4. Частка робітників галузі з вищою освітою.
8. Розширення інноваційної діяльності підприємств	6.6. Частка в річній сумі інвестицій. 7.1. Частка в річних витратах на наукові й науково-технологічні роботи. 7.3. Віддача на вкладення в технології. 10.4. Частка у витратах на екологічну модернізацію підприємств.

4. Поєднання статистичних даних і результатів опитувань. Кожен з цих двох видів даних має свої особливості, переваги і недоліки. Їхнє поєднання забезпечує більш гнучке дослідження й більш об'єктивні результати.

5. Відсутність несумісних одиниць виміру значень показників.

Методика є також співзвучною з кластерною моделлю, яка є ще одним важливим елементом теорії конкурентоспроможності М. Портера (табл. 3).

Реалізація переваг кластеризації як механізму підвищення міжнародної конкурентоспроможності національної економіки сприятиме підвищенню коефіцієнтів викладеної методики.

Висновки. 1. Синтезоване визначення національної конкурентоспроможності — «це здатність національної економіки, функціонуючи в умовах відкритості для міжнародної конкуренції, забезпечувати стійкий і зростаючий рівень життя своїх громадян на довгостроковій основі» — відкриває простір для подальших дискусій та уточнень.

2. Запропонована методика оцінки конкурентоспроможності галузі передбачає квантифікацію показників стану факторів, що мають прямий і найсильні-

ший вплив на її рівень. Набір показників, що входять до складу синтетичного показника, характеризує фактори мікро- й макrorівня зовнішнього середовища галузі, описані М. Портером. Показники побудовані таким чином, що майже для кожного показника є наявними офіційні статистичні дані.

3. Шляхи покращення методики розрахунку синтетичного показника конкурентоспроможності галузі уявляються такими:

— Перелік показників у кожній групі може бути розширеним, додаткові параметри зроблять розрахунок більш точним і ефективним. Показники повинні мати прямий і сильний вплив на стан галузі й не мати прямого причинно-наслідкового зв'язку з іншими показниками.

— Розподіл ваги між показниками може й має бути уточненим. Для цього необхідне математичне доведення різних ступенів впливу факторів і їхніх груп на стан і конкурентоспроможність галузі.

— Усунення протиріччя, яке народжується у процесі розрахунку: значення деяких показників (наприклад, частка простроченої дебіторської заборгованості) можуть сягати значення, близького до одиниці, у той час як інші (наприклад, частка в річній сумі інвес-

тицій) матимуть набагато менші значення. Такі показники будуть робити різноспрямований внесок до значення синтетичного показника.

Для більшої надійності синтетичні показники можуть розраховуватися для декількох років: це дає змогу побачити показники галузей у динаміці.

Література

1. **П. Хейне.** Экономический образ мышления / П. Хейне. — [пер. с англ.]. — М. : Изд-ва «Дело», «Catalaxu», 1992 — 704 с. 2. **Cournot A.** Recherches sur les principes mathématiques de la théorie des richesses (Researches into the Mathematical Principles of the Theory of Wealth, 1897. Engl. trans. by N.T. Bacon). P., 1838. 3. **Chamberlin E.H.** The Theory of Monopolistic Competition / E. H. Chamberlin. — Cambridge, MA. : Harvard University Press, 8th ed. (1969). 4. **Портер М.** Международная конкуренция: Конкурентные преимущества стран / М. Портер. — М. : Междунар. отношения, 1993. — 896 с. 5. **Портер М.** Конкурентное преимущество: Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость / М. Портер. — [пер. с англ.]. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2005 — 715 с. 6. **Портер М.** Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / М. Портер. — [пер. с англ.]. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2006. — 452 с. 7. **Антонюк Л. Л.** Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації : монографія / Л.Л. Антонюк. — К. : КНЕУ, 2004. — 275 с. 8. **Хамініч С. Ю.** Конкурентоспроможність національної економіки: особливості, пріоритети та проблеми / С. Ю. Хамініч // Актуальні проблеми економіки : наук. екон. журнал. — К. : ВНЗ «Нац. акад. упр.» (Україна). — 2007. — № 4. — С. 20 — 26. 9. **Піддубний І. О.** Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : навч. посібник / О. І. Піддубний, А. І. Піддубна. — Харків : ВД «Інжек», 2006. — 270 с. 10. **Гончарук Т. І.** Конкуренція: сучасна економічна характеристика та особливості / Т. І. Гончарук // Актуальні проблеми економіки : наук. екон. журнал. — К. : ВНЗ «Нац. акад. упр.» (Україна). — 2004. — № 2. — С. 130 — 145. 11. **Пляскіна А. І.** Оцінка конкуренції та конкурентоспроможності суб'єктів харчової промисловості / А. І. Пляскіна // Актуальні проблеми економіки : науковий екон. журнал. — К. : ВНЗ «Нац. акад. упр.» (Україна). — 2006. — № 2. — С. 52 — 59. 12. **Савчук С. И.** Основы теории конкурентоспособности : монография / С. И. Савчук. — Мариуполь : Рената, 2007. — 520 с. 13. **Хамініч С.** Проблеми та пріоритети конкурентоспроможності економіки України / С. Хамініч // ЕКОНОМІСТ. — 2007. — № 2. — С. 22 — 24. 14. **Соколенко С.** Проблеми і перспектива посилення конкурентоспроможності еко-

номіки України на основі кластерів / С. Соколенко // ЕКОНОМІСТ. — 2008. — № 10. — С. 31 — 35. 15. **Портер Майкл Э.** Конкуренция : учеб. пособ. / Майкл Э. Портер. — [пер. с англ.]. — М. : Вильямс, 2001. — 495 с. 16. **Лысюк В.** Методология выбора приоритетов экономического развития / В. Лысюк, Н. Шлафман, А. Вилипп. — Режим доступа : <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Popu/2001_4/6_1.html>. 02.12.2009.

Малишко О. В., Царевич Л. С. Теоретичні засади формування конкурентної стратегії національної економіки

Проаналізоване методологічне значення поняття «національна конкурентоспроможність», на основі існуючих дефініцій синтезоване узагальнююче визначення, на базі положень теорії конкурентоспроможності розроблена методика оцінки міжнародної конкурентоспроможності галузі.

Ключові слова: національна конкурентоспроможність, міжнародна конкурентоспроможність галузі, синтетичний показник, кластеризація.

Малышко А. В., Царевич Л. С. Теоретические основы формирования конкурентной стратегии национальной экономики

Проанализировано методологическое значение определений понятия «национальная конкурентоспособность», на основе существующих дефиниций синтезировано обобщающее определение, на базе положений теории конкурентоспособности разработана методика оценки международной конкурентоспособности отрасли.

Ключевые слова: национальная конкурентоспособность, международная конкурентоспособность отрасли, синтетический показатель, кластеризация.

Malyshko A. V., Tsarevich L. S. Theoretical Aspects of Forming the National Economy's Competitive Strategy

The methodological sense of the national competitiveness definitions has been considered. The generalized definition of the national competitiveness has been synthesized considering the existing definitions. The method of the industry's international competitiveness has been developed on the basis of the competitiveness theory statements.

Key words: national competitiveness, international competitiveness of an industry, synthetic indicator, clusterization.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2010
Прийнято до друку 30.04.2010